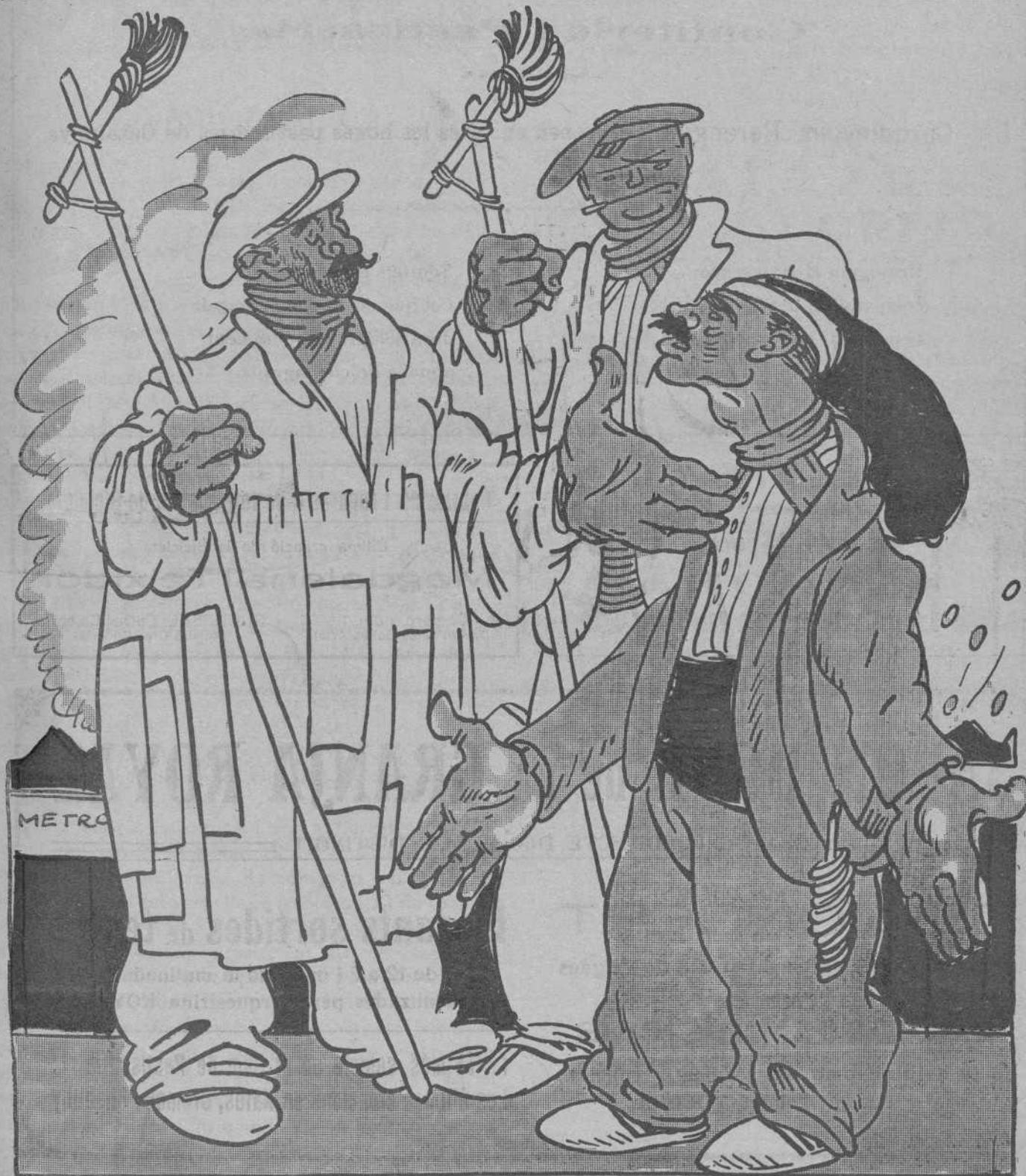




Barcelona 3 d'octubre de 1924

# La Torratxa de la Torratxa

Número 2378 15 cèntims — Atrassats 30



ELS EMBLANQUINADORS DEL PLA DE L'ÓS

—Noi, aquests del Metro ens tanquen el local. Què hem de fer? Demanar danys i perjudicis?

# Carquinyolis Berenguer

CALDAS DE MONTBUY

## “LA CONFIANZA” Confiteria i Pastisseria

Els Carquinyolis Berenguer es venen en totes les bones pastisseries de Catalunya

Resseguiu el món sencè,  
companyies, monopolis,  
i en lloc hi ha carquinyolis  
com els de *Cân Berenguè*.

Són fets exquisidament  
i el que els tasti una vegada  
durà sempre al pensament  
aquella dolçor sagrada.



**BICICLETES**

Motos

Accesoris i Sports

**SANROMA**

Balmes, 62 - Teléfon 1445 A - BARCELONA



Fabricació i reparació de tota classe de Bicicletes

Última creació de la Bicicleta

**Magdalena i Teixidor**

Comerç, núm. 1  
(Davant Palau Belles Arts)

SUCURSAL: Carrer Calàbria  
(Xamfrà Creu Coberta)

# SALON DORÉ DE LA GRANJA ROYAL

LLOC PREDILECTE DEL PÚBLIC DISTINGIT

## TE-CONCERT

de 5 a 8 i mitja tarda amb musica de Tzigans

## Vetllades musicals

de 10 a 12 nit amb extraordinaris concerts  
per l'eximí Quintet TOLDRÁ

## Elegants sortides de teatre

de 12 a 2 i mitja de la matinada  
amenitzades per l'Orquestrina ROYAL

: El més selecte en el Ram de Pastisseria :  
Les últimes creacions en Nates, Cremes i Chantilly

# L'ESQUELLA DE LA TORRATXA



REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ  
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20  
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ  
Fora de Barcelona:  
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5



## El que mancarà



El dia primer d'octubre han començat les classes, les vetlles, les castanyes, els cines, les passejades per les Rambles, els tes de les cinc, els gramòfons que estiuejaven i cent coses més suspeses per l'estiu. Es la *rentrée*. Les orenetes se'n van i els estudiants i els estiuejadors tornen. Però en aquesta *rentrée* no hi mancarà més que una. En aquestes obertures sols un saló es tancarà. Seran el joc i els salons de joc. De totes les *madames* de tornada, únicament *Madame Ruleta* hi mancarà a la cita. El govern. . . . . crida: «No va más».

Nosaltres, federals de tota la vida, seguim creient que fins en la qüestió del joc, la doctrina autonomista és la bona. A Madrid, ciutat escampa, gent de mà foradada, escaurien les cases d'estalvi i els sermons contra la prodigalitat, i l'elogi de la guardiola, i el premi a la virtut estalviadora. En tota la Manxa no hi hauria d'existir cap casa de joc. Però an aquí? An aquí tothom té guardiola, i ganes d'estalvi, i es segueix estalviant el que els avis ja començaren, i homes i dones i criatures arreconen i miren el ral i el cèntim i el mig cèntim, la ruleta és l'antídot i el *baccara* la injecció animadora, i el set-i-mig la compensació, i tots els jocs són com les set virtuts del gastar oposades als set pecats de l'estalvi.

Per a Madrid l'austeritat i per a Barcelona la disbauxa que implica el gastar. Heu's aquí la llei de les compensacions que hauria de començar a fer-se efectiva el primer d'octubre. Cada poble no ha de tenir la moral que es mereix, sinó la moral que més li ha de provar. Madrid és de temperament alegre? Doncs serietat. Barcelona és de temperament greu? Doncs alegria. La homeopatia, bona, si es vol en la terapèutica, no escau en la idiosincràcia de les ciutats. Per a les jugadores, continència i per a les contingudes, una mica de joc. Així els diners roden, el luxe s'extén, el confort s'arrela, el superflu triomfa, els coberts s'abarraten i les caixes metàl·liques, amb les quals no hi pot ni la dinamita, es fonen en les mans dels hereus pròdigs, o dels principals tabalots.

Barcelona era la ciutat que treballava, estalviava i jugava. Ara, serà la ciutat que treballa i estalvia i segueix estalviant, una ciutat presidida per les tres Maries. La raqueta era la compensació de la mitja cana, i, com sempre, ha triomfat la mitja cana.

PARADOX



## Un prec

Acabem de llegir una notícia graciosíssima: el senyor de Figuroa, o sia el comte de Romanones, per medi de la premsa, prega a tots els seus amics que li escriguin amb targetes postals, únicament amb targetes postals.

Aquesta gasetilla, apareguda en tots els diaris d'Espanya, és, veritablement, una gasetilla misteriosa. Perquè el senyor comte de Romanones, famós a Espanya per la seva coixera, pel seu contrabàndol i pel seu cacicat de Guadalajara.

## Tenir gos

Ara és l'època en que els gossos haurien d'anar lligats amb llonganisses, perquè, segons diuen, és l'època en que hem anat més bé.

Pero tenir gos és fàcil. Ara, lligar-lo amb llonganisses ja és més difícil. Perquè un gos avui és un objecte de luxe, tan de luxe com una *querida*. Paga dos duros de matrícula. Però si l'amo no els paga, se li clava una multa de deu duros per no haver-lo matriculat, i una altra de deu duros més per no haver-lo vacunat.

De manera—i això és el més trist— que els diners que podríem emplear en llonganisses els hem de pagar de multes, vacunes i altres excessos.



## Proses epigramàtiques

DE L'AVELLANA

Quan és jovencella i arrapada a la branca, sembla la minúscula testa d'una dona gentil que porta gràcilment la mantellina verda.

Després passa per la dolor d'ésser collida, si acàs abans—com tanta joventut inexperta—no ha tingut



SOIRÉ

—Qu'na festa més avorrida, no li sembla senyora?  
Jo me'n vaig. Vostè no?  
—No, perquè sóc la mestressa de la casa.



MUSICOMANIA

—Jo vinga tocar aquesta missa d'En Bach,  
i no sé pas d'on sortiran les misses per a fer  
bullir l'olla!

una relliscada d'amor que l'hagi tirat per terra. I encara després passa pel turment del foc perquè el dolor la faci dolça.

L'avellana és el veritable símbol del goig abscondit sots la dolor.

Per a fruit l'avellana dolça d'una vida gràcil, hem de trencar l'esclofa tenaç de la dolor que a voltes ens ensagna les genives. Dessota, somriu el goig com un fruit dolcíssim.

## DE L'ORUGA

Arrossegues el cos per terra de llarg a llarg del camí i ets fastigosa oruga verda que camines fent unes embranzides de cos com glopades.

Però que bella t'he vist, oruga, bona oruga! Com m'has recordat l'obra genial, el miracle creador que fa l'artista! Perquè tu, oruga amiga, amiga i germana, sen'iràs un neguit dolcíssim i una força incontinent i et naixeran les ales multicolors i prendràs el vol de papallona.

Ets com el poeta humil que a les coses més fútils els posa ales i de l'asquerositat i lletjor de la vida en fa un miracle de bellesa.

## DEL CARGOL

Ara el camp és humit de la pluja de la tarda. Entre les herbes picades de gotes de safili, llaura el cargol adelerat. Es tan adelerat el cargol, és tan ple de desig irresistible que estira els ulls al cap de les banyes com dues agulles de dolor.

Oh, cargol, bon cargol, com m'has fet pensar en la vida. Hem d'anar junxint l'ambient per a tirar avant, portant la gran closca buida o només plena de nosaltres mateixos, però que ens deixa abatuts i apearats. I com tu, bon cargol, al darrera, anem deixant un rastre llefiscós d'il·lusions fallides.

SALPER



Pobre nen, ha hagut  
de dir gràcies

Moltes vegades l'etiqueta, l'urbanitat, els bons modals i els compliments, són una hipocresia; gairebé sempre una poca solta; sempre una mala educació. D'això que en diuen una bona criança n'haurien de dir una mala criança.

Aquestes pilfes socials fan que els nens aprenguin a mentir, a ésser hipòcrites i farsants, a malfiar-se dels altres. M'atreviria a dir que quasi tots els mals d'inclemència humana que patim, els patim per culpa d'això que en diuen bona criança o bona educació que a mi em fa riure tant com la cultura que patim, un enfarfec de cultura que fa riure, que té de tot menys de cultura.

Faig aquest preàmbul per a explicar l'efecte que m'ha fet un nen que ha hagut de dir gràcies.

Un senyor menjava un préssec i un bailet de sis o set anys se'l menjava amb els ulls i el xuclava amb els llavis, com si ja en sentís la dolçor. El bon senyor li ha dit: «Té, vina» i el pobre nen ha hagut de dir gràcies.

Ha hagut de dir gràcies perquè la bona educació li feia dir. Tot el seu instint natural era de menjar préssec. La seva sinceritat hauria estat agafar el préssec i engolir-lo amb un *sant-i-amèn*; però l'educació l'ha fet ésser hipòcrita. Pobre nen, que ha patit havent de dir gràcies!

I així ens anem fent homes, volgüent préssecs i havent de dir gràcies perquè no ens prenguin per mal educats. Quantes vegades et trobes entre gent que et molesten amb els seus compliments insulso i has d'aguantar el xàfec i fer-los una rialleta de tant en tant, encara que pensis: «Així us rebentéssiu».

Què més bonic que poguer dir: «Vostè no m'em-pipi perquè és un ximple»; doncs, no senyor, li has de dir que és un home excel·lent i un savi i un bon home, encara que siga una patum i una bèstia immonda.

I d'això en diuen ésser ben educat i tenir una bona criança.

D'això en diuen ésser hipòcrita i imbècil per les exigències socials.

Pobre nen, que has hagut de dir gràcies! Tu no ho entens pas tot això, perquè encara no coneixes els homes i potser et valdria més que no els coneguessis mai. Només bellugaves les mans, mig closes frenèticament pel desig, i aguaitaves el préssec que ja et feia salivera a la boca i jo he vist que t'hi escapaven els ulls en forma de dits i que te'l menjaves de memòria o amb l'imaginació o com vulguis i feies moltes contorsions estranyes que t'engabanyen l'esperit de nen i has hagut de patir molt per a dir gràcies; per aquesta falsa educació que t'ensenyen, pobre nen, que has hagut de dir gràcies!

JOAN D'ALIÓ



### DE LA MANERA MILLOR DE PASSAR LA VIDA

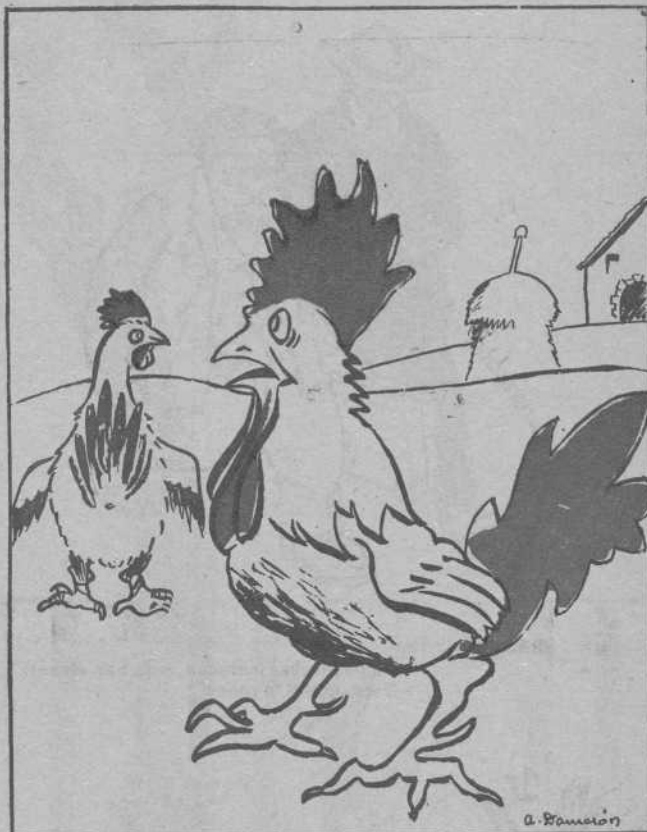
Que consti que aquest «glossari» no és una recepta. Que consti que nosaltres, que, pobrets! ja som vells, encara no n'hem après de viure, ni sabem de quina manera es passa millor la vida. Ja no ho sabem, perquè ja no hi som a temps.

Ara que nosaltres no n'estem pas gens descontents de com l'hem passada, i la tornariem a passar de la mateixa manera si tornàvem a néixer. Qui no s'aconsola és perquè no vol.

Nosaltres escrivim avui aquest «glossari» amb la intenció de fer entendre a la gent que la qüestió no és passar-la ni bé ni malament la vida, sinó passar-la. Passar-la, que no és tan fàcil com sembla! Perquè,

diguin lo que vulguin, la vida és una cosa que avorriex, que cansa; és massa carretera i massa poc muntanyes russes; és massa llisa, massa plana, massa igual.

Per això la gent fa tantes coses estranyes: per a no avorriir-se. La gent no fa les coses ni amb bona ni amb mala intenció: les fa per a no avorriir-se. Per a no avorriir-se un es fa soci del P. U. P. futbolista o *pistolero*. No es cerca un fi, sinó un medi, un medi



ENTRE GENT DE PLOMA

*El gall.*—No tens vergonya! Passejar-te tot el sant dia quan els ous van a vint rals!

de passar la vida entretingut. Perquè, senyors, ja és hora de dir-ho: als homes ens manquen entreteniments!

Ara mateix ens enterem d'una cosa, d'una cosa que ens és igual saber-la que no saber-la: A Nord Amèrica un savi—perquè ja fins tenen savis en aquell país, que fins ara només havia tingut pel·lícules—ha descobert un nou satèl·lit del planeta Júpiter. Aquest satèl·lit, segons conta el savi, és el que fa cinc. I sabeu el temps que hi ha passat per a descobrir aquesta espurna de llum? Set anys! Set anys de càlculs i d'observacions!

Quina paciència!—dirà la gent—Pobre savi! Això ja és un escàndol! Set anys! Però és lo que diu el savi: Set anys que he passat sense adonar-me'n! A veure si en passem set més... encara que sigui cercant un altre satèl·lit!

## Tres sonets a una pescadora

I

Pescadora que porteu  
l'aire fi de marinada  
i belluga en vostra veu  
la sonoritat d'onada.

Sou tan bella i no ho sabeu  
que porteu en la mirada



Bas

UN FORASTER

— La deu frobar molt canviada Barcelona?  
— Tant, que ni la conec!



EL DIUMENGE DESCANSARÀS ..

— I que em diverteixo cada diumenge anant en  
bicicleta! I que suo!

tot el mar i us hi assembleu,  
car teniu ritmes d'onada.

Els vostres rulls esbullats  
per neguits i tempestats  
us fan més bella i més forta.

De tant contemplà el mar blau  
sentiu l'amor com la nau  
que un aire dolç se l'emporta.

II

Pescadora que veniu  
ran les ones cada dia,  
car sabeu que el mar us diu  
ço que un hom dir no sabria.

Descalça us atreviu  
amb les ones cada dia,  
i el mar canta i salta i riu  
embogit de l'alegria.

En els vostres ulls divins  
hi ha clarors de mar endins  
i una vela desplegada  
que té un vol dolç i suau,  
car els somnis són la nau  
del mar dolç de la mirada.

III

Pescadora que heu lluitat  
amb les fortes garbinades,  
oh, quin gust de tempestat  
que doneu en les besades!  
que coses m'heu ensenyat  
de calma i de tempestat.

I quin gust de cel serè  
i de calma beneïda:  
a la mar heu posat fre  
i heu apres d'anà a la vida.

Cada braç és com un rem  
sens deixà en l'aire cap marca  
i endavant el cos portem  
com si fos la nostra barca.

SALVADOR PERARNAU

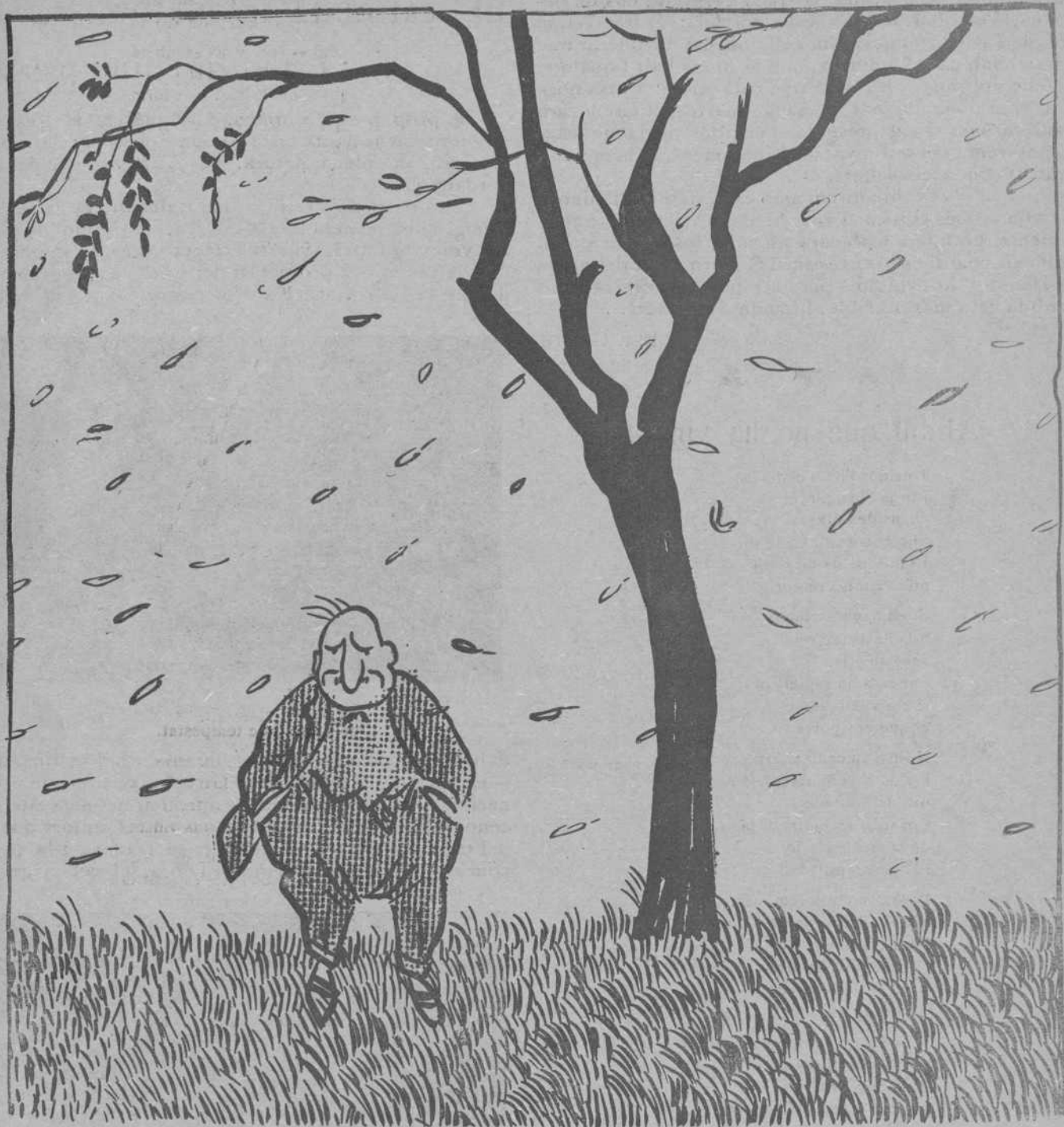


## Musica de culleretes

Estem prenent cafè en un d'aquests cafès del Paral·lel, potser el més important o el de més anomenada. Hi ha un quintet de senyorettes que ens amarguen l'existència i el cafè amb musica de carreró.

A l'acabar el degotall de musica petita de gènere *chico*, la gran gentada aplaudeix i pica frenètica amb les culleretes de prendre cafè. A voltes amb les culleretes segueixen la musica que toca el quintet.

Sembla estrany que el públic porti aquest instint d'envegeta a dins! Que s'envegés un motiu de musica clàssica, que val la pena, ho comprendriem. Però no; el públic és així: Ara enveja això de la musica petita de gènere *chico*, i per això fa una altra musica quasi igual que la del quintet: musica de culleretes.



UN BON HOME (TARDORAL)

*Hojas del árbol caídas  
juguetes del viento son  
las ilusiones perdidas,  
ay, ay, ay!*

## L'home de les dues cares

**A**queix enunciat, que sembla el títol d'una novel·la detectivesca o bé el d'una pel·lícula de sèries, no és més que la denominació que, avui en dia, pot aplicar-se'ns a tots els venturosos mortals que tenim la immensa sort de viure a ciutat, amb totes ses imponderables delícies.

A casa, pel carrer, al tramvia . . .  
. . . és a dir, a tot arreu, hom hi ve amb les dues cares: una d'afable, lluminosa i riallera i l'altra sorruda, fosca i ferrenya, segons sia, no l'estat d'ànim de cadascú, sinó la situació més enlairada o més soterrada en que el destí ens col·loca enfront dels nostres semblants.

Així, per exemple, si trobem pel carrer a un amic i hem de demanar-li quelcom, li ho demanarem amb

cara afable, però si, pel contrari, és ell qui ens ho demana, l'escoltarem amb cara sorruda; al tramvia, si va ple i volem enquivir-nos-hi, no cal dir que hi pujarem amb cara lluminosa, mes si anem dalt i qualche infeliç vol pujar-hi, li posarem cara fosca; a casa nostra, si la dona no ens demana quartos, li farem cara riallera, mes si ens presenta el compte de la modista, li posarem cara ferrenya; a l'Ajuntament, si hem d'entrar-hi com a consellers.

...hi anirem amb cara afable, lluminosa i riallera, més si hem d'anar-hi com a senzills contribuents, ho farem amb cara sorruda, fosca i ferrenya, talment com si ens portessin al Govern Civil detinguts—Déu no ho vulgui—per atrapar-nos precisament amb la cara massa afable, lluminosa i riallera...

FIDEL GRIFOL



## Al fill que no ha vingut

Tots dos l'hem estimat  
i tu ja l'has plorat  
abans de néixer,  
que el cor ja t'ho va dir:  
El fill que ha de venir  
no'l veuràs créixer.

Si ell hagués vingut  
tots l'haurien rebut  
sens alegria,  
que sols ho sap el cor  
si era vici o amor  
el que ens unia.

Nostre amor ha florit  
i la flò s'ha marcit  
tot just brotada...  
Covards! Hem tingut pò  
de la murmuració  
i l'hem trepitjada.

Però... no'l plorem més,  
que en l'immens del no res  
l'infant reposi  
i els ulls tot ho diran  
quan el llavi callant  
parlar no gosi.

Deixem que el temps, passant,  
se n'emporti volant  
unes anyades;  
nostres vides, més grans,  
amb les lleis dels humans  
seran lligades.

Llavors si que vindrà  
un fillet, que serà  
nostre, ben nostre,  
la vida de tots dos  
que el món rebrà joiós  
sota el seu sostre.

Quan l'hagis deslliurat  
l'alçaré d'un braçat  
amb alegria,  
i el meu primer petó  
serà per l'infantó  
que no venia.

LL. I M. CASTELLAR

## El teatre de la Naturalesa i "L'alegria que passa"

El prop passat diumenge tinguérem el gust de poguer assistir a una festa simpaticuissima: la representació, en plena natura, de *L'alegria que passa* a Serdanyola.

Per a despedir l'estiu, i, naturalment, la fi de l'estiu, d'una manera bella i digna, el Casino de Serdanyola organitzà aquesta hermosa festa. En el bosc de Câ l'Altimira—al propietari del qual s'ha d'agrair que deixés fer les mutilacions, necessàries per al millor



L'escenari.

èxit de l'espectacle, que es feren en tan bell paratge—els escenògrafs Bulbena i Girbal aixecaren un escenari molt graciós i en el que aprofitaren elements escenogràfics que no es troben pas en els millors teatres del món: les alzines, el sol que se n'anava a la posta com si obeís les acotacions de l'obra, el cel magnífic.



En Rusiñol entre un grup d'amics.

En el públic es congregà una concurrència distingidíssima que escoltà amb interès i aplaudí les bel·leses de l'obra cabdal d'en Rusiñol i en Morera.

Sentim no recordar els noms dels intèrprets de *L'alegria que passa*. Valia la pena de que tinguéssim més memòria, perquè ho feren amb un amor, amb una





LA CAIGUDA DE LA FULLA

—Ai, Déu meu si li cau an aquell!



CUINA CATALANA

Bacallà a la llauna.



CUINA CATALANA

bona voluntat, amb una comprensió del personatge, que per ells les voldrien els professionals.

A la festa hi assistí, acompanyat d'uns amics, en Santiago Rusiñol. A l'adonar-se de la seva presència, els concurrents el saludaren amb xardorosos aplaudiments i l'obligaren a parlar, cosa que ell féu amb aquella gràcia i salero de que Déu l'ha dotat.



En aquest secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn

*Els sots feréstecs*, Raimond Casellas. «Societat Catalana d'Edicions».—Barcelona. Pessetes 5.

La «Societat Catalana d'Edicions» acaba de publicar una de les obres més grans de prosa nostrada.

El nom d'en Raimond Casellas, el cantor de les multituds, és un dels més venerables de la nostra literatura i la seva novel·la *Els sots feréstecs*, és una flor perennal, una sempre-viva que porta, el perfum rústic de les afraus insondables i un ensomni de neguit aspriu d'aquell rector nou que sofreix el desterrament condemnat a una vida excessivament dolorosa i ferèstega.

En aquesta obra hi sentim el panteig nu de la naturalesa amb tota la seva força i una pesantor de boira baixa que ens dóna esgarrifances al moll de l'ós.

*Els sots feréstecs* és riquíssim de detall; és una obra pariona amb la *Solitud* de la «Victor Català». Hi raja l'ànima humil, a voltes mal pensada, dels camperols i dels pastors que diuen les coses amb aquella gràcia directa que copsen de la terra.

*Els sots feréstecs* és un bloc d'or de sensacions neguitoses. La mà segura d'en Casellas hi dibuixava a les figures i al paisatge una avidesa i una força d'expressió tals, que hi sentim el sospir ofegat de l'home que pateix i la germinació tàcita de la naturalesa.

Es una flor de muntanya que perfumarà sempre més el nostre esperit i és un fruit saborós, collit a l'hora melangiosa de la posta que degota sang del cor del gran Casellas, transformada en robins sobre el pit immortal de Catalunya.

ALFA



## A la meva vila

T'estimo per sobre les demés viles del món perquè ets meva.

T'han dedicat una oda estulta i pretensiosa que sols et diu banalitats. Jo et vull dedicar una proseta humil, però veritable.

Terra àrida i costaruda, plena de roquissars, com si t'hagués sortit una granellada a la cara.

Tens una bona gent que a voltes és tan esquerra i àrida com tu.



CUINA CATALANA

All-i-oli.



CUINA CATALANA

Estofat.

Ets mossa de pagès un xic rampelluda i et passà pel magí l'enfilar-te dalt d'aquest penya-segat.

A l'ésser casadora, et desposaren amb el riu que t'acarona. Però en les nits de tempesta el riu és com l'espòs que diu: «Un dia és un dia» i se'n va de tertúlia tota la nit, i quan arriba a casa, embriac, t'esgarranxa la cara: encara dus cicatrius.

Et digueren que eres fecunda i tota t'entregares. De tes entranyes surt pròdig el tresor, oh Súria! i està clar, la cintura se t'aixampla.

Ets forta com el vi de tes vinyes i fresca com les teves hortes.

Dels oliverars prolífics et devalla un cercle de pau i en la pau et fas alta i serena.

Has nascut per a ésser una gran matrona i encara ets mossa de pagès.

Cal que t'alimentis força, car estàs fent la creïença d'un plegat.

Oh, el que has d'ésser gran, vila de Súria!

Diu que l'arbre aixeca tant les branques com té fondes les rels. Tu cada dia forgues una miqueta més endins.

Deuràs arribar a blegar les muntanyes quan t'aixequis.

S. P.

Aquest número ha passat per la prè-  
via censura militar

## TELÒ ENLAIRE

VICTORIA

En aquest teatre segueix l'èxit de *La Bejarana* amb plens cada dia. D'això en tenim una satisfacció, perquè suposa en el públic un bon gust del que ens havien fet dubtar els aplaudiments a *La Montería* i a altres obres (?) per l'estil. *La Bejarana* té una dignitat que hem vist en ben poques obres del gènere. En Lluís Fernández Ardavin, que és un dels poetes més distingits i personals d'Espanya, i el mestre Alonso —un music que quan vol sap sortir-se de la frivolitat d'altres gèneres i fer-se digne de tots els respectes— sense fer cap concessió al públic, escrivint l'un un llibre equilibrat, entonat i ple de color, i l'altre una música molt característica i brillant, han assolit un èxit. An aquest èxit hi ha contribuït, naturalment, l'encertada direcció d'en Viñas i la labor que com a cantant i com a actriu hi fa la senyora Romo. Poques vegades hem sentit recitar a una actriu versos amb tan bon sentit i entonació.

ESPAÑOL

Un altre vodevil: *Entre dos marits o el llit encantat*. No té, naturalment, cap consistència, però la gent hi passa un parell d'hores entretingudes, hi riu, s'hi diverteix... Es el que es tractava de demostrar.

ROMEA

No som a temps de parlar de l'actuació de Cora Laparcerie, però ho farem la setmana entrant. Entre les obres que porta n'hi ha una de verament interessant, que és *La grande duchesse et le garçon d'étage*, d'Alfred Savoir, un autor que ara està de moda a París.

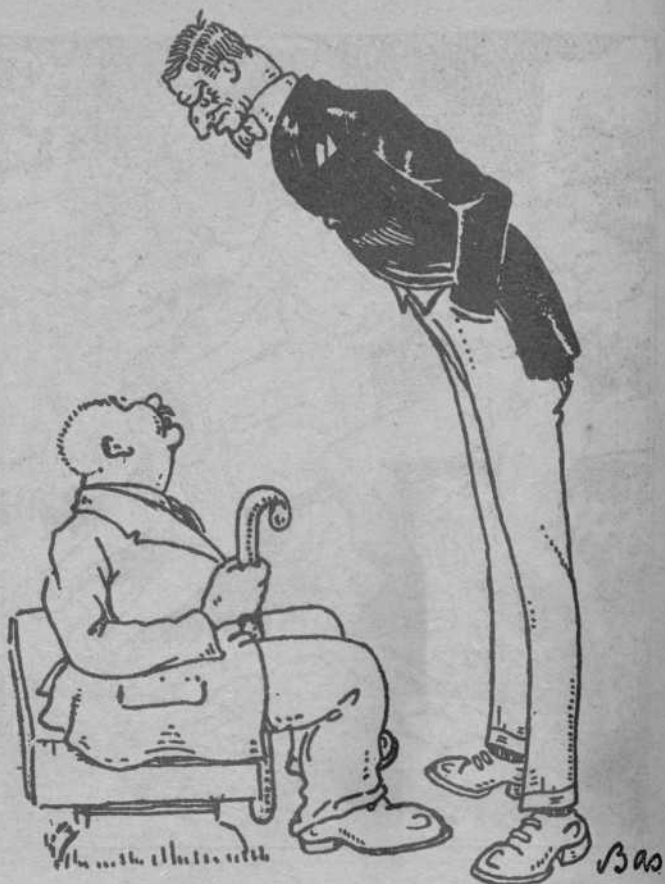
TALÍA

No havíem parlat encara de la companyia Bové-Torner perquè cap estrena ens havia ofert l'ocasió de parlar-ne. Però diquem avui que ens sembla una companyia molt discreta i ento-



COMENÇAMENT DE CURS

—D'àlgebra no en sè un borrall, però si vegessis com xuto!



OPINIONS

—Cregal'm, un home d'altura sempre és un home d'altura, encara que sigui un ximple!

nada. Els manca tant sols una cosa: l'obra. El dia que trobin l'obra hauran d'aixamplar el local perquè no hi cabrà la gent.

POLIORAMA

*Juego de damas* és una comèdia força interessant i fins enginyosa, que ha traduït, creiem, el senyor Lluís d'Olive. La interpretació molt acurada.

I per avui deixem-ho córrer.

PER A ACABAR

De la funció organitzada per en Josep Canals, empresari del Teatre Català «Romea», homenatjant a l'immortal poeta Angel Guimerà, amb el concurs gratuït de la Margarida Xirgu, dels artistes de la companyia del «Romea» i de tot el personal del Teatre Català que treballà també gratuïtament, ha resultat a profit del monument de l'excels mestre la quantitat de 3.205 pessetes que han estat entregades a la comissió executiva del monument.

L'esperit d'en Guimerà, que és l'esperit de Catalunya, els ho agrairà.

Bob



MONUMENTS

El monument de Colón segueix en el mal estat que tots els barcelonins estem cansats de mirar. No es veu que avancin les obres que sembla que el deixaran

ço que es diu novet de trinca perquè el puguin admirar els nombrosos forasters que vénen a la ciutat, per tal de passar-hi uns dies divertits i regalats.

El monument de la plaça dita de Sant Sebastià, on el marquès de Comillas en efígie està clavat, es veu brut i ple de pols que fa fàstic de guaitar.

*Item.*— L'altre monument de la plaça del Palau que en forma de brollador, fet tot ell de marbre blanc, adorna aquell lloc, es troba tan malmès i escrostonat que sembla que compti almenys set o vuit centenars d'anys.

*Item.*— Segueixen encara amb els braços arrencats, les estàtues que flanquegen aquell monument alçat a la memòria d'en Güell el famós industrial.

*Item.*— No han tornat encara al seu lloc, ben senyalat, les dues belles faroles que adornaven com li cal aquella llarga columna

feta de ferro colat,  
des d'on vigila encara  
el port, el gran almirall  
Galcerà Marquet, famós  
en tot el Mediterrà.

*Item.* — Per veure desgràcies  
artístiques a grapats,  
n'hi ha prou en dà una volta  
pels tristos jardins del Parc:  
on hi ha ocells sense bec,  
cares maques sense nas,  
figures fetes un fàstic  
amb el torç esquarterat.  
I després voldrem que ens tinguin  
pel poble dels refinats,  
quan fem anar a trompades  
les bon ques obres d'art,  
ornat de la via pública,  
goig de tots els vianants,  
mostra clara de cultura  
i de progrés veritat.  
Jo no sé què costaria  
el perseguir i castigar  
tots aquests petits salvatges  
autors de tants disbarats.  
No ataquen els monuments?

Doncs seria regular  
que els dessin una sumanta  
ço que es diu monumental!

C. ARBÓ



## FUTBOL

*Barcelona - Español*

La forma més que amistosa en que aquest partit es desenrotllà diumenge passat al camp de Les Corts, quasi ens permet afirmar que allò de «eternos rivales» ha passat a la història. I consti que ho diem amb gran satisfacció, perquè veiem allanyar-se aquella classe de joc que tant s'apartava del que constitueix el veritable futbol, per devenir en el que deu ésser: lluita fort, però noble. Sortosament així fou l'últim partit *Barcelona - Español*.

Zamora! Samitier! Heu's aquí les dues grans figures que més destacaren; es pot dir que el més important d'aquest partit fou la lluita que s'inicià entre ambdós des del començament del partit fins llur acabament. Ocupant el centre de la ratlla davantera, en Samitier sapigué fer-la perillosíssima per als «españolistas». El goal que el «mago» li marcà an en Zamora, era imparable...

De la ratlla de mitjos blau-granes féu un gran partit en Sancho, a qui seguiren en ordre de mèrits en Torralba i en Carulla.



PREPARATIUS

—Per si ve o per si no ve, deixem arreglar la robeta!



GENTE BIEN

—Nosotras vamos tres golpes cada semana al cine.  
—Nosotros, no. Nos parecen muchos golpes, tres.



ELS RICS

—No dormís, alça el cap! Que ho sà pignen que hem comprat automòbil!

Pianas - Walter feren una bona parella defensiva que amb en Plattko sapigueren fer pocs els moments veritabement perillosos per a la porta del *Barcelona*.

De l'*Español* cal dir que ha millorat notablement; avui dia els «realistas» formen un gran equip, al que, jugant com ho féu diumenge, ha d'ésser molt difícil guanyar.

Certament que la millor classe de futbol que vegérem en el camp ens la donà l'equip blau-grana, però també els de l'*Español* es portaren com a bons. De llurs ratlles tou en conjunt la més fluixa la davantera, distingint-se so'ament l'Olariaga i en Mauri.

Dels mitjos, en Trabal i dels defenses en Canals, mostrant-se com els més segurs i enèrgics.

El senyor Llobera feu un arbitratge digne dels més grans clo-gis: estigué fet un veritable «as» del pito.



En Cambó en els seus articles de *La Veu de Catalunya*, parlant de Lenin diu que «ni per un moment féu un sacrifici ideològic».

Quants sacrificis ideològics ha fet en Cambó sens que li supossessin—naturalment—cap sacrifici, sinó moltes aventatges particulars?

No tenim pas el talent d'en Cambó, però d'això estem segurs que no gosàriem parlar-ne.

Fa poc que s'empresonà a l'ex-ministre Ossorio i Gallardo. Fa encara més poc que empresonaren al fill de Sánchez Guerra. Ara ha estat empresonat el fill del Sots-director d'Obres Públiques, senyor Sánchez Cuervo, per haver adreçat una carta a un Kaid del Marroc, amic d'ell, en la qual l'autoritat militar ha trobat matèria delictiva.

Ho sentim per en Sánchez, que no creiem pas que sigui cap «cuervo», encara que se'n digui.

Ens hem fixat un poc amb la compaginació de certs periòdics catalans i és bonic de veure amb la traça que és feta: Això és antipàtic? doncs al darrera li col·locarem els «enterraments». Així farà més efecte. Llegiu les anades i tornades d'un home que ja sabeu que és un pau, fill natural d'allà, on sigui, o fill de vídua si més no, i si després d'aquesta lectura tan amena segueixen els «enterraments» fa molt bonic, veritat?

A la Rambla continua la gran catàstrofe del *Metro*. Tot són sots i fangalleig i tanques que no tanquen pas el que voldríem.

Ens han assegurat que a la Rambla aviat s'hi faran bolets. Bé tardal!

El *Metro* és una cosa molt empipadora i ens ha fet anar tant temps malament, que, quan sigui fet, ell mateix se'n donarà vergonya i s'amagarà per sempre més a sota terra.

I ja tindrà raó de ter-ho, ja!

Encara continua el cas de les nenes desaparegudes.

Ens sembla que tot això és una enredada gran, molt gran.

Tenim confiança en veure com això no s'acabarà mai més i quan apareixeran, d'aquí setanta anys, i ja seran padrines octogenàries, sortirà un gran rètol a la premsa dient: «S'han trobat les tres nenes desaparegudes».

S'ha constituït un nucli de conreadors de les arts que ens ha enviat un comunicat perquè l'inscriem.

El seu nom oficial és de «Cultivadores de las Artes» i signen el comunicat Laureà B met, Llorens Cañ i Carles Llobet.

Aquesta entitat s'estatge al carrer de Tantarantana, 4.

Sembla que allò de fer un pont monumental damunt delles vies dels carrils del Nord, per a donar pas al carrer de la Marina, va de debò.

De debò en començar el pont, ja ho crec; tot es comença amb fúria aquí Ara, acabar-lo, ja seran figures d'un altre paner.

OBRA NUEVA

**Compendio**  
de  
**Radiotelefonía**

Fundamento, construcción y manejo de una radio-  
estación de aficionado, por

S. F. KENDALL y R. P. KOEHLER

Versión por M. MARÍN

Un tomo 8.º, Ptas. 7

A caba de sortir:

**BERNAT METGE**  
**LO SOMNI**

Text, notes i glossari de  
JOSEP M.ª DE CASACUBERTA

Introducció de  
LLUIS NICOLAU D'OLVER

Pessetes 4'50

**DICCIONARI**

Català-Castellà

&

Castellà-Català

per A. RÓVIRA I VIRGILI

Ptes. 15

**EL CANTAR DEL ROMERO**

Leyenda en verso por José Zorrilla

Un tomo 8.º

Ptas. 3

Próximamente aparecerá

**El Año en la Mano**

Almanaque - enciclopedia de la vida práctica para 1925

EL AÑO EN LA MANO, entre el sin número  
de curiosidades y acontecimientos del año, publicará

**LA HISTORIA DEL TRAJE**

NOTA : Pueden nuestros corresponsales formular el pedido.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de porte. No responem d'extravios si no's remei, ademés 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorguen rebalxes.



L'ESTIUEIG S'HA ACABAT

—Passi-ho-bé, i ja ho sap, en aquesta casa sempre  
ens en recordarem de vostè!